

Апанасенко Катерина Іванівна, к.ю.н., доцент
Чернігівський національний технологічний університет, Україна

ТРАКТУВАННЯ ПОНЯТТЯ “ОБ’ЄКТ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРАВОВІДНОСИН” В СУЧАСНІЙ НАУЦІ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

Питання про об’єкт господарських правовідносин в українській правовій науці розроблено вкрай недостатньо. До цього питання у попередні десятиліття звертались деякі відомі українські вчені-господарники (Вінник О.М., Віхров О.П., Знаменський Г.Л.). Зважаючи на помітну інтенсифікацію наукових пошуків у галузі господарського права, вагомість для господарсько-правової науки питання про магістральні напрямки розвитку теорії господарського правовідношення, актуальним видається визначити сучасні підходи до розуміння поняття “об’єкт господарського правовідношення”.

За радянських часів в українській науковій літературі було напрацьовано два основних підходи до розуміння об’єкта правовідносин: моністичний і плюралістичний [2, с. 120-122]. У навчальній літературі з теорії права панівним є плюралістичний підхід, однак коректним видається зауваження окремих теоретиків права, що у кожній галузі права існують свої особливі об’єкти правовідносин [5, с. 600].

У науковій літературі з господарського права хрестоматійним стало цитування позиції Знаменського Г.Л. про плюралістичний характер об’єктів господарських правовідносин, до яких він зараховує речі, дії зобов’язаних суб’єктів, діяльність господарюючого суб’єкта, нематеріальні блага, які виступають засобами здійснення господарського інтересу [3, с. 39]. Однак усе більшу підтримку здобуває моністичний підхід; вперше таку точку зору висловив Віхров О.П. [2, с. 122-124]. На базі відповідних висновків вчених

визначив загальний об'єкт організаційно-господарських правовідносин як процес організації та здійснення господарської діяльності, груповий (родовий) об'єкт – як конкретні види господарської діяльності, безпосередній об'єкт — як конкретне відношення у сфері господарської діяльності [2, с. 126-127].

Ідеї Віхрова О.П. отримують все більше визнання. Так, Поєдинок В.В. вважає “...теоретично виправданим конструювати об'єкт господарських правовідносин відповідно до моністичного підходу, виділяючи при цьому: загальний об'єкт — фактичне господарське відношення та спеціальний об'єкт – об'єкт господарської діяльності, з приводу якого встановлюється правовідношення...” [1, с. 16]. Вчена Кологойда О.В. визначає загальний і спеціальний об'єкти господарського правовідношення на фондовому ринку [4, с.54-55], розвиваючи позицію Віхрова О.П. і Поєдинок В.В. Саме в рамках моністичного підходу визначає об'єкт організаційно-господарських правовідносин Кравець І.М. [1, с. 28-29], загальний і спеціальний об'єкти корпоративних правовідносин - Сороченко А.В. [6, с. 36-38]. Об'єктом ліцензійних правовідносин як різновиду організаційно-господарських правовідносин Шпомер А.І. визначає дії органів ліцензування щодо видачі ліцензії, анулювання, припинення, подовження, здійснення нагляду та контролю за додержанням ліцензійних умов [7, с. 5].

Отже, можна говорити про те, що на сучасному етапі розвитку науки господарського права в Україні фактично відбувається усталення розуміння об'єкта господарських правовідносин в контексті моністичного підходу, виокремлення загального об'єкта та спеціального об'єкта (або предмета) господарських правовідносин.

Список використаних джерел

1. Актуальні проблеми господарського права: навч. посіб. / за ред. В.С. Щербини. - К.: Юрінком Інтер, 2012. - 528 с.
2. Віхров О.П. Організаційно-господарські правовідносини. Монографія / О.П. Віхров. - К.: Видавничий Дім „Слово”, 2008. - 512 с.
3. Знаменский Г.Л. Хозяйственные правоотношения // Знаменский Г.Л. Новое хозяйственное право. Избранные труды: сб. науч. трудов / Г.Л. Знаменский. – К.: Юринком Интер, 2012. – 488 с. - С. 29 - 48.
4. Кологойда О.В. Господарсько-правове регулювання фондових відносин в Україні: монографія / О.В. Кологойда. - К.: Видавництво Ліра-К, 2015. - 704 с.
5. Марченко М.Н. Теория государства и права. Учебник. Изд. 2-е, перераб. и доп / М.Н. Марченко. - М.: ООО «ТК «Велби», 2002. - 640 с.
6. Сороченко А.В. Корпоративні права та обов'язки: господарсько-правовий аспект. Дис.... к.ю.н. (12.00.04) / А.В. Сороченко. - К.: КНУ імені Тараса Шевченка, 2015. - 204 с.
7. Шпомер А.І. Ліцензування господарської діяльності як різновид організаційно-господарських правовідносин / А.І. Шпомер // Часопис Академії адвокатури України. - 2011. - № 10 (1). - С. 1 - 6.

УДК 655.3:167:621
ББК 31+4215.4к74

Перспективні напрями наукових досліджень – 2015: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – В 2 т. – Т.1. – К.: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2015. – 197 с.

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Перспективні напрями наукових досліджень – 2015» містять тези доповідей учасників конференції за сесіями: соціальна (перспективні напрями наукових досліджень в економіці, психології та соціології, політології, правознавстві, міжнародних відносинах та педагогіці), гуманітарна (перспективні напрями наукових досліджень у філософії, археології, культурології та релігізнавстві, філології та лінгвістиці), фундаментальна (перспективні напрями наукових досліджень у фізиці та астрономії, хімії, науках про землю (геологія, географія, мінералогія, гідрогеологія, кліматологія), математиці, біології та екології) та прикладна (перспективні напрями наукових досліджень в медицині і фармації, інформаційних технологіях, механічній, енергетичній та електричній інженерії, хімічній інженерії та біоінженерії, архітектурі та будівництві, аграрних науках).

Для науковців, викладачів вищих та середніх навчальних закладів, державних службовців, представників ділових кіл, аспірантів та студентів.

Редакційна колегія:

Кендюхов Олександр Володимирович, голова Всеукраїнської спілки вчених-економістів, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри «Економіка та підприємство» Державного економіко-технологічного університету транспорту, Україна.

Вархола Міхал, Dr. h.c. prof. h.c. Ing. PhD, президент Академічного співтовариства МіхалаБалудянського, Словакчина.

Ткаченко Сергій Анастолійович – кандидат економічних наук, доцент ВІЗ МТУ «Миколаївська політехніка», Україна, Україна;

Солоха Дмитро Володимирович - доктор економічних наук, завідувач кафедри економіки та менеджменту Київського національного університету культури і мистецтв, Україна.

International scientific and practical conference «Perspective trends in scientific research 2015» contains abstracts of participants on directions such as the social section (which includes the perspective directions of scientific researches in Economics, Psychology and Sociology, Political science, Law, International relations and Pedagogy), the humanitarian section (which includes the perspective directions of research in Philosophy, Archaeology, Cultural studies and Religious studies, Philology and Linguistics), the fundamental section (which includes the perspective directions of scientific researches in Physics and Astronomy, Chemistry, Earth Sciences (Geology, Geography, Mineralogy, Hydrogeology, Climatology), Mathematics, Biology and Ecology) and applied section (which includes the perspective directions of scientific researches in Medicine and Pharmacy, Information technologies, Mechanical engineering, Energy engineering, Electrical Engineering, Chemical engineering and Bioengineering, Architecture and Housing Construction, Agricultural Sciences).

Materials will be useful for scientists, teachers, government officials, business representatives, postgraduates and students.

The editorial board

Olexandr Kendyuhov, Chairman of The Ukrainian Association of Economic Scientists, Doctor of Economics, Professor, Head of Department of Economics and Entrepreneurship of State Economic and Technological University of Transport, Ukraine.

Mihal Varchola, President of Academic Society of Michal Baludyansky, Slovakia;

Serhii Tkachenko, PhD of economics, Associate professor of International technological University "Mykolaiv polytechnics", Ukraine;

Dmytro Solokha, Doctor of Economics, Head of Department of Economics of Management Kyiv National University of Culture and Arts, Ukraine.